

**DEN NORSKE
LEGEFORENING**

Norsk forening for allmenntmedisin
Leger i samfunnsmedisinsk arbeid
Norsk psykiatrisk forening
Norsk barne- og ungdomspsykiatrisk forening
Norsk barnelegeforening
Norsk plastikkirurgisk forening
Norsk endokrinologisk forening

Deres ref.:

Vår ref.: HSAK201900487

Dato: 03-12-2019

Faglig retningslinje til helsehjelp til personer med kjønnsinkongruens

Nasjonal faglig retningslinje for helsehjelp til personer med kjønnsinkongruens er et resultat av et oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. Kjønnsinkongruens beskrives som et manglende samsvar mellom det juridiske og sosiale kjønn eller kjønnskategorien en person ble tildelt ved fødsel, og personens opplevelse av egen kjønnsidentitet.

Navnet på tilstanden er endret fra «Kjønnsidentitetsforstyrrelse» i ICD-10 til «Kjønnsinkongruens» i ICD-11. Med det anerkjennes et skifte fra å se på kjønnsidentitet som «forstyrret» til å akseptere et mangfold av ulike kjønnsidentiteter og uttrykk som normal variasjon av menneskelig natur. Hele ICD-11 vil implementeres i Norge i løpet av noen år. Det er unntak for «Kjønnsinkongruens» som innføres fra 2020.

Helsedirektoratet mener retningslinjen skal bidra til:

- pasientene møter et likeverdig og helhetlig helsetjenestetilbud
- pasientene opplever bedre tilgjengelighet og lavere terskel for å ta kontakt med helsetjenesten
- pasientene unngår unødig sykeliggjøring
- pasientene får helsehjelp på laveste effektive tjenestenivå
- pasientene opplever tjenestetilbudet som trygt
- differensiert og desentralisert helsetilbud, involverer alle tjenestenivåer
- bedre geografisk fordeling av tjenester og mindre variasjon i praksis
- tverrfaglig tilnærming, brukerinvolvering
- tjenestene har felles problem- og oppgaveforståelse

Helsedirektoratet er kjent med uenigheten om hvem som kan og bør gjennomføre utredning og behandling og hva utredning og behandling bør omfatte. Direktoratet ber om konkrete forslag basert på høringsinstansenes erfaringsbaserte kunnskap. Direktoratet ønsker innspill som bidrar til tydelige og gjennomførbare anbefalinger, at pasientene får oppfylt sine rettigheter til helsehjelp og tiltak som sikrer at retningslinjen tas i bruk og etterleves i helsetjenesten.

Helsedirektoratet ber om konkrete tilbakemeldinger på følgende anbefalinger:

- Pasienter med kjønnsdysfori og behov for kjønnsbekreftende tiltak bør få tilgang til hjelpemidler og/eller behandlingshjelpemidler i sin region.
- Prinsipper for forsvarlig utredning og behandling ved

kjønnsdysfori bør følges.

- Helsehjelpen til pasienter med kjønnsdysfori bør være differensierte, desentraliserte og helhetlige.
- Kunnskapsgrunnlaget for helsetilbudene til pasienter med kjønnsdysfori bør oppdateres.
- Kompetansen til helsepersonell som yter helsehjelp til personer med kjønnsinkongruens bør styrkes.
- Spesialisthelsetjenesten bør følge klassifikasjonssystemet ICD-11 for diagnosekoding av personer med kjønnsinkongruens.

Denne høringen skal behandles av fagstyret 10. februar 2020.

Les mer på siden til Helsedirektoratet [her](#).

Dersom høringen virker relevant, bes det om at innspill sendes til Legeforeningen innen **20. januar 2020**. Det bes om at innspillene lastes opp direkte på Legeforeningens nettsider.

Høringen finnes på **Legeforeningen.no** under [Legeforeningens politikk – Høringer](#)

Med hilsen

Den norske legeforening

Anne Helene Lund

Rådgiver